

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 1. Quod fiat gratis, libere, & sine pacto, modo, vel conditione, ac diminutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

OCTAVA PARS DE REQUISITIS

PROVISIONIS

beneficij.

C A P. I.

*Quod fiat gratis, liberè, & sine pacto, modo, seu conditione,
ac sine diminutione.*

S V M M A R I A.

NECCESSARIUM requisitum est, quod provisio fiat gratis, id est, non pretio, premio, seu mercede, numero primo, liberèque, & sine pacto, modo, seu conditione, numero secundo.

Aliquin contraheretur simonia, qua provisio beneficij vitatur, & nulla est ipso iure impediens illius acquisitionem, numero tertio. Etiam si simonia sit facta ignorante proviso, contra Felinum, & alios, à n. 4.

Et verbum, penitus, de quo in capit. nobis, de simonia, significat nullitatem ipso iure, numero quinto, & seqq.

Quod procedit etiam in eo, qui acquisivit beneficium per simoniam cum consiliario, seu amico commissam, ipso proviso, & etiam collatore ignorantibus, nisi factum esset in fraudem provis. numero octavo. Et etiam si collator alias esset collaturus, si etiam fuit motus consilio, vel intercessione illius, numero 9.

Procedit etiam, quamvis illa simonia fuisset commissam cum uno ex multis electoribus, presentatoribus, aut collatoribus, quorum maior pars alias eum elegisset, numero 10. Sed contra videtur decisio Rota Farini, 103. ubi, quod presentatio simoniaca unus patroni non vitiat presentationes aliorum, nu. 11. Concordia, nu. 12.

Procedit etiam, licet ad beneficium per huiusmodi simoniam quæsitum antea ius habere i contra Nauarr. numero 13.

Et tunc non solum vitatur confirmatio, seu institutio, sed etiam amittitur ius ad rem ex electione, seu presentatione, n. 14.

Posidens tamen beneficium habitum per simoniam, se ignorante commissam, habet titulum coloratum, & gaudebit beneficio regulæ de triennali, numero 15.

An quod dictum est, provisionem beneficij simoniace factam esse nullam ipso iure, procedat tantum in simonia reali ab utraque parte completa per dationem rei

Tom. 2.

spiritualis, & temporalis, an vero procedat etiam in simonia conventionali, in qua deventum est ad dationem beneficij tantum, num. 16. Et Nauarr. sententia est, nullitatem collationis, seu tituli, & excommunicationem non incurri per simoniam conventionalem ab utraque parte completam, ex Cassadoro decisionem quinta de constitutionibus, docente Extravagantem, cum detestabile, de simonia, quatenus inducit penam privationis ipso facto, loqui in simonia reali, non in konvensionali, & ita sentire Rotam, numero decimo septimo, & decimo octavo. Quam sententiam Nauarr. sequuntur plures relati, num. 19.

Contraria sententia tenetur, nempe, provisionem beneficij per simoniam conventionalem factam, esse nullam, numero vigesimo. Qua probatur à numero vigesimo primo & seqq. & eam tenent citati. à numero 28. & seqq. Et tantum abest, quod contraria sententia sit in Rota recepta, ut potius Rota hanc sequatur, ut apparet ex decisionibus allegatis, à n. 32. Et ad decisionem Cassadori responderetur, quod procedit quoad penam privationis ipso iure respectu beneficiorum obtentorum, de qua in dicta Extravagant. cum detestabile, in princip. à nu. 36. & seqq. Itaque stylus, & interpretatio Rota de qua Cassador. ibi, procedit in diversis terminis, nempe, in privatione beneficiorum obtentorum ipso iure non inducitur per dictam Extravagantem, n. 37.

Pena depositionis contra simoniacos posita solum habet locum in vera, & pura simonia, nam propter pacificationes, & condiciones illicitas, modo non contineant veram, & puram simoniam, dato, quod habeant speciem simonie, non est quis deponendus, nec beneficio privandus, & idem erit in aliis penis extrinsecis, n. 38. & seqq.

Improbatur sententia Rebuffi, dicentis, quod simoniacus non privatur ipso iure beneficiis ante simoniam adeptis, sed est opus privationis, n. 41.

Improbatur etiam sententia Suarez dicentis, ex vi illius Extravagantis, non incurri ipso facto censuras, qua in

L

antiquioribus iuribus erant tantum ferende, ac depositio non incurritur ipso facto. n. 42.

Est poena excommunicationis posita in dicta extrauag. cum detestabile. v. sic. statuentes, restringatur ad simoniam realem ex illis verbis, qui quomodolibet dando, vel recipiendo simoniam commiserint, tamen id non potest referri ad versiculum, per electiones, ubi agitur de nullitate promissionis simoniace facta, num. 43. & verius est, per illa verba non restringi excommunicationem ibi posita ad simoniam realem completam, etiam ex parte rei temporalis, nam illa restringuntur solum ad spirituale, nempe ordines, vel beneficia, ita, quod tam dantes ordines, vel beneficia per simoniam, quā illa sic recipientes sint excommunicati, nisi obstarit stylus & intellectus Rote contrarium. num. 44.

Simonia mentalis non inducit nullitatem, nec simoniaci mentalis tenetur ad resignationem, vel restitutionem. num. 45. licet contra teneant aliqui citati, num. 46.

Non obstat, quod usurarius mentalis teneatur ad restitutionem, quando mutuatarius contra dat ultra sortem ratione mutui, secus quando libere, & sponte dat, licet mutuantis iniquam habeat intentionem. num. 47. & 48. nam plures assignantur differentie rationes inter simoniam, & usuram. num. 49. Et verior videtur ratio Caietani. num. 50. est etiam optima ratio, quam adducit Vitoria. num. 51. Quae confirmatur, quia usura est contra iustitiam, simonia vero contra religionem. num. 52. Est etiam bona ratio Vgolini, quae in idem recidit, quam etiam tradit Philiar. num. 53.

Itaque simonia mentalis non inducit nullitatem, nec obligationem restituendi, quia nec ex natura rei, nec ex iure naturali, aut diuino simonia eam inducit, quia nullus sit iniustus, cum voluntarie hinc inde detur, nec de iure humano ea introducta est in simonia mentali, sed solum in exteriori. n. 54. Et reprobat sententia Lessij, & Suarez. n. 55.

Nonsolum promissio beneficii simoniace facta est nulla, sed etiam simoniaci inhabiles sunt ad illud. numero 56.

Simoniaci infames sunt infamia iuris. n. 57. non tamen ipso facto, sed cum per sententiam de hoc crimine fuerint damnati, secundum Abbatem, contra aliquos dubitantes, a n. 58. & seqq. Et videtur non sufficere esse sequutam sententiam super crimine simoniae, nisi in ea imponatur poena d. infamia, saltem, si ad alias penas est processum. n. 61.

Ad alia quaecunque beneficia simoniaci redduntur inhabiles. n. 62. etiam in simonia conuentionali, secundum Rotam. n. 63. Pro quo facit, quod simoniacus etiam in beneficio est irregularis secundum aliquos, & committentes confidentiam, n. 64. & 65. Sed id de iure communis difficultatem habet, etiam in simonia reali, praecipue, quia ista inhabilitas non videtur in fine expressa. n. 66.

Quamuis ob simoniam etiam conuentionalem, seu pactum simoniacum quis reddat se indignum ad acquirendum beneficium. n. 67. Et contrarium tenent alij. num. 68. Nec est verum illud de irregularitate. num. 69.

Nec simoniacus in beneficio est ipso iure suspensus, ut simoniacus in ordine, sed solum excommunicatus. num. 70. tamen hodie id de inhabilitate ad beneficia, sine difficultate procedit ex constitutione Py Quinti, etiam in foro conscientiae contra Nauar. n. 71. & 72. Non tamen ex eo simoniacus potest dici irregularis,

sicut nec confidentiarius. n. 73.

Quis possit dispensare in praedicta inhabilitate, remissum n. 74. ubi ponuntur declarationes S. Congregationis Concilij.

Adco gratuita promissio beneficii esse debet, & sine premio, & mercede, ut ex collationibus, seu institutionibus, ac possessionibus seu mandatis possessionum beneficiorum, & capellaniarum non possint exigi sportulae, nec aliquid pro pastu, non obstante quacunque consuetudine etiam immemoriali. n. 75. & n. seq. ponuntur declarationes S. Congregationis.

Episcopus, vel vicarius non potest aliquid recipere pro collationibus beneficiorum, etiam parum, contra Cecham. n. 78. & seq.

An ex possessione beneficii, seu mandato, & alij illius, possint notari, & alij officiales, quibus alias salarium constitutum est aliquid accipere pro suo labore, videtur id non tolli dictis declarationibus, quia non loquuntur de possessione. n. 80.

Quamuis ex mandatis possessionum beneficiorum, Episcopi seu alij iudices non possint accipere sportulas, alias committant simoniam, non tamen videntur incurrere penas impositas contra simoniacos in beneficio, vel ordine. n. 81.

Qui accepit possessionem simoniace, quamuis peccauerit, & fuerit nullus, tamen si alias beneficium est sum, & in eo habet legitimum titulum, poterit illam continuare. n. 82.

A nouiter recepto, seu in admissione ad possessionem canonicatus seu prebendae, aut beneficii, non potest exiggi, nec solum aliquod etiam modicum conuertendum in commodum, & utilitatem canonicorum, & beneficiariorum, & personarum Ecclesiae, sed est simoniacum, non obstante aliquo statuto, vel consuetudine etiam immemoriali. n. 83. & seq. ubi ponitur declaratio S. Congregationis.

Approbantur per Concilium huiusmodi statuta, vel consuetudo, quando id in usus pios conuertitur, ut in usum fabricae, Ecclesiae, &c. num. 85. Quamuis de iure communi communis esset opinio valere huiusmodi consuetudinem in usum pium, quando non precessit exactio, non tamen statuta imponentia onus receptio, vel recipiendo etiam in usum pium. num. 86.

De cetero non poterit fieri statutum, ut aliquid solvatur in usum pium, nisi fuerit per Papam ex certa scientia approbatum, num. 87. & 88. Nec potest post Concilium capi pro rebus pijs, quod consuevit capi pro commodo proprio. n. 89.

Illud etiam capitulum pro commodo proprio, & tendit in utilitatem canonicorum, quod soluitur mensa capitulari, seu conuertitur in reparationem bonorum mensae capitularis. n. 90. ubi ponuntur declarationes S. Congregationis.

Consuetudo, & constitutio cuiusdam Ecclesiae, quae habet, nouiter receptos soluere certam quantitatem mensae capitulari, & certam fabricae, & certum quid capellanis, & pueris chori, est iniqua, & simoniaca, nec potest tolerari quoad id, quod soluitur mensae, & etiam capellanis & pueris, numer. 91. Quamuis alias quod erogatur in sumptus ministrorum Dei, pium reputetur. n. 92. ubi quid in pios usus conuertitur intelligatur.

Aequum videtur, & praxi consentaneum, non esse simoniacos illos, qui coacti dant sportulas pro collationibus, quia non possunt resistere, dummodo voluntarie non dent, nec etiam soluentes Capitulo in admissione ad possessionem, quod solum consuetum est. n. 93. maxi-

maxime in foro cōscientia, modo nō dēt pro pretio, nec
pro causa principali & immediata beneficij, seu posses-
sione, num. 94. & seq. Et licet prout si simoniae facta
etiam cum ignorantia & bona fide est nulla, id proce-
dit, quando beneficium est acquisitum per simoniam
directe, secus in proposito, ubi non est simonia directe,
numero 97. Et sic nullitas actus est pena proprie,
qua cessante peccato simonia debet cessare. numero
98.

Similiter etiam dispensationes gratis concedi oportet. nu. 99. quod procedit in compositionibus, non vero in iuribus expeditionis bullarum, numero 100. Quamvis etiam respectu compositionum non servetur, numero 101.

Ad eo gratis dispensationes concedende sunt, quod ordi-
narius quibus committuntur dispensationes matrimo-
niales, & aliae, non possunt quaquam accipere pro la-
bore & receptione, & examinatione testium, vel alio
quouis titulo à n. 102. & seq. Vbi ponuntur declaratio-
nes S. Congregationis, & decretum, & clausula litem
rum dispensationum matrimonialium. Nec possunt ex-
cusiari dicendo, quod per d. decretum non prohibetur
accipere stipendium, seu mercedem pro labore, sed do-
nativum, quia utrumque clare prohibetur, n. 109. Nec
rursus possunt excusari aliqua consuetudine etiam
immemorabili, à n. 110. 111. & n. 113. ponitur de-
cretum Concilij Mediolanensis, & n. 115. sententia Gennen-
pro accessu tamen ad examinandos testes cōmorantes
in aliis locis, absolute posset accipere moderatas ex-
pensas, si expediret eum ire, & non committere exa-
men, n. 66. pro iramsumpto etiam ultra instrumentum
dispensationis posset aliquid accipi, n. 117.

*Profructu beneficij fieri debet non precibus, obsequiis,
aliare humana gratia. numero 118. alias est simonia,
secundum glossam & alios. numc. 119. Sed tenen-
dum est cum Innocentio, & aliis citatis, numero*
120.

Collatio beneficij sine diminutione fieri debet. n. 121.

*An Episcopus possit statuerē, quod fructus beneficiorum
vacantium primi anni applicentur fabrica alicuius
Ecclesie, vel mensa Episcopalis, seu capitulari remissi-
ue. n. 122.*

De materia simonia, qui sunt videndi, n. 123.

acquisitio, ut in c. ca. qua cum aliis, i. quest. 3. & d. cap. cum clericis, ibi, Spelienis, de pactis, exiit a. a. cum deestabile, de simon. in commun. Abbas in d. cap. cum clericis, Corrales, 3. par. c. volum. n. 33. & 4. par. c. i. n. 2. & alij infra citandi.

Quod procedit etiam in provisione simoniace facta ignorante provisione, quæ etiam est nulla ipso iure, cap. ex in simulatione, de simonia, & t. p. nobis, eodem, ibi: Penitus reprobatur, t. nam verbum penitus, significat nullitatem ipso iure, gloss. simon. l. si quis adnotaverim, c. de postulando, quam sequitur & commendat Corfetus in sing. ver. penitus, & clin. in capitulo Rodolphus de rescript. numero 34. & plura de dictione, penitus, & omnino. Tiraque. in l. si unquam ver. reuertatur, & numero 66. & 87. seu 76. & 105. & in terminis de capitulo nobis. Felin. in cap. in simulationem, sub principio, versi, & prædicta simonia. Cosmas in pragmatica sanctione, tit. de election. capitulo 1. y. deinde elegant, ver. ipso iure, & Boerius decis. 117. sub numero 4. & dicitur infra numero 23.

Et hanc sententiam tenent Abbas in cap. penult. de
electio. num. 2. & ibi Barbatia, Annania in d. cap. nobis,
de simonia. num. 2. & 3. Cosmas supra addito decif. ca-
pella Tolof. 439. num. 3. Castal. decif. 3. num. 3. de sequest.
posf. & Sarnen in reg. de triennali. quaft. 12. versif. & ifia.
quia ite, fequitur effe Rotam in vna Maifanen. cap.
pel. de anno 1336. coram D. Vortio Creſcen. dec. 4. de
ſimon. Rota decif. 191. num. 5. parte 1. diuerſorum, quæ
etiam apud Farin. decif. 9. num. 7. & Vaga in ſum-
ma 2. par. cap. 103. caſu 33. Leſſius de iuſt. & iure libro 2.
cap. 33. numero 142. & Suarez de relig. 1. tomo, tract. 3. li-
bro C. cap. 38. num. 35. Quamuis t̄ contrarij vni teneant
Felin. in d. cap. 1. ſi ſimonia. numero 5. Corraf. 4. parte,
cap. 1. numero 3. & Nauar. in manuali. c. 23. numero 113.
& corfil. 73. numero 3 & conſil. 95. & 96. ſic intelligen-
do, & 97. numero 7. de ſimon. & Vgolinius tabula 4. c.
7. et ipe, prouiſionem in factam per ſimoniam igno-
ranti, valere ipſo iure, ſed cum primum fuerit ſimo-
niam commiſſam, t̄ heri beneficium renuntiare, &
quidquid inuoluat Couar. in reg. peccatum, 2. par. ſ. 8.
num. 8.

Quæ sententia t̄ ampliatur, vt procedat etiam in
eo, qui acquisiuit beneficium per simoniam cum
consiliario, seu amico commissam, ipso prouiso, &
etiam collatore ignorantibus, nam is etiam ex dictis
tenetur resignare beneficium tanquam nulliter col-
latū, dum hoc sciretur, nisi factum esset in fraudem
ipsius, Summa Corona 3. parte. tract. de simonia, sub n.
30. quamuis contrarium in hoc teneat Conradus in
responsis casuum conscientie, q. 39. & 45. in additi-
one.

Quod procedit, etiam si collator talis esset collaturus, si etiam motus fuit consilio, vel intercessione illius glos. & Felin. in d. c. nobis, in fine, quidquid dicat Abbas ibi, & Nauar. d. c. 25. v. 13. ex s. ultimo, q. 6. qui tamen videtur loqui quando illa simonia nullo modo concurrit ad electionem.

Secundo ampliat, vt procedat etiam, quan-
tis illa funonia fuisse commissa cum vno ex multis
electoribus, presentioribus, aut collatoribus quo-
rum maior pars alias cum elegerit, vt clare probatur
in d. cap. nobis. & ibi notat Abbas *1. notabil.* & Nauar.
d. 4. n. 13. licet quoad forum conscientie videatur con-
tradecere.

Ex quo in yna Caurien. canonicatus, 10. Maij, 1581.
coram D. Seraphino fuit refolutum, y Electionem esse
simoniacam, & ideo reprobendam, etiam, quod simonia
commiffa fuiffet cum uno folo, diē, cap. nobis. ubi ab-

L 2

NECESSARIUM imprimis est requisitum est, quod prouiso fiat gratis, id est, non pretio, premio, seu mercede, cap. ordinaiones, 1. q. 1. ca. 1. 2. 3. 4. & 5. & c. si quis obiecit, cap. Saluator, cap. ex multis, & cap. fin. 1. q. 3. cap. 1. 2. & 3. 1. q. 3. cum alius titulus de simonia. liberequetur & sine pacto, modo, seu conditione, cap. cum pridem, cap. cum clericis, cap. fin. de pactis, cum alius, & cap. quam pio, 1. q. 2. Probus ad monachum in cap. cum nullus de temporibus ordin. in 6. num. 20. Rebuffus in praxi, tit. requisita ad collationem, nu. 2. & in concord. tit. de collation. in rubri. versi. ad primum, Corraf. de benefic. 1. par. capit. 2. ad finem, & 4. partis, cap. 1. numer. 2. Ioan. Nicol. Gunon. in Enchirid. benefic. tit. 2. cap. 3. ex nu. 46. Petrus Pechius in regula, beneficium, in 6. num. 27. Nauar. consil. 32. de simonia, Flam. Paris. de resignatione beneficior. lib. 8. quasi. 8. a num. 28. Vgolin. de simon. rubula 1. de simonia genere, capit. 8 §. 3. & Cechus de benefic. & pension. cap. 1. num. 3. Rota in Calagurritana beneficij, 1587. supra adducta precedenti par. cap. 9. num. 14. Et facit quod tradit Mandos. consil. 8.

3 Alioquin contraheretur simonia, & qua proui sio beneficij vitatur, & nulla est ipso iure impediēte illius

bas, de simonia. Vt in decis. quam ponit Farin. decisio. 22.

12 Sed contra istam t̄ ampliationem videtur decisio Rotæ in vna Comen. iurispatronatus 6. Martij, 1595. coram illustrissimo Mellino, posita per Farin. decis. 103, vbi fuit resolutum, quod præsentatio simoniaca vnus patroni non reddit præsentationes aliorum simoniacas in præiudicium præsentati, qui nullam scientiam habuit simoniæ, sed sunt validæ ad effectum, vt sustineatur præsentatio in fauorem præsentati ignorantis.

13 Pro concordia dicendum est, t̄ quod ea resolutio Rotæ procedit, & est vera in patronis præsentantibus, vt singulis: quilibet enim præsentat de per se, & tot sunt præsentationes, quot patroni. Et sic vna præsentatio, vitiosa, seu simoniaca, non influit in alias. Et intrat regula iuris in 6. vtile per inutile non vitiatur: at dicta ampliatio procedit in eligentibus, præsentantibus, aut conferentibus, vt vniuersis, seu iure collegij, vt in d. c. nobis: nam tunc omnium vna est electio, præsentatio, aut collatio, & sic simonia cum vno commissa tangit, & vitiat electionem, præsentationem, aut collationem.

14 Tertiò ampliatur, vt procedat t̄ etiam, licet beneficium per huiusmodi simoniam, quæsitum antea ius haberet, quamuis contra teneat, Nauarra. l. n. 113. ex c. sicut, 2. de simonia, quod tamen id non probat, nam non fundatur in iure prius habito per electionem, sed in contradictione ipsius electi.

15 Videtur tamen quod tunc t̄ per simoniam istam solum vitiabitur confirmatio, seu institutio, manente valida electione, seu præsentatione, in quibus nulum vitium interuenit, ad c. si confirmationem, de electio. in 6. & dicta infra 9. p. c. 4. num. 3. & decisionem in causa Osen. canonicatus 1. Februarij, 1593. supra relatam par. 5. cap. 4. num. 141. & ita tenet Lessius sup. num. 138. loquens etiam cum ipse electus, vel præsentatus committit simoniam pro confirmatione, vel institutione obtinenda, & putans sufficere, vt tollatur inhabilitas contracta per actum posterio-rem, nec opus esse noua electione, aut præsentatione, & Suarez de religiosis, tract. 3. lib. 4. cap. 58. num. 7. contra Vgolinum tabula 4. c. 6. nu. 4. Sed verior est sententia Vgolini, quia per inhabilitatem, quam contrahit confirmatus, vel institutus simoniace, etiam eo ignorante ad illud beneficium, vt in dicto cap. nobis, de simonia, & cap. penult. de election. amittit ius ad rem, vt supra præcedenti parte, cap. 11. numero decimo.

16 Possidens t̄ tamen beneficium habitum per simoniam se ignorante commissam, habet titulum coloratum, & gaudebit beneficio regulæ de triennali, Sarnen, sup. & Rebuff. de pacificis possess. n. 241. alias 198. Vgolinus d. c. 6. s. 4. n. 2. Lessius supra, nu. 140. & tenet Rota, vt in decis. Calagurritana confidentiæ, infra adducta 11. par. c. 3. nu. 169. Et in Ciuitaten. confidentiæ 23. Ianuar. 1593. coram Illustrissimo Cardin. Mantica.

17 Sed est grauis difficultas, t̄ an id quod dictum est, prouisionem beneficij simoniace factam esse nullam ipso iure, procedat tantum in simonia reali ab veraque parte completa per dationem rei spiritualis, & temporalis, ita vt non sufficiat quoad priuationem beneficij ipso iure, & nullitatem tituli, seu prouisionis, beneficium fuisse simoniace acquisitum per prouisionem, seu conuentionem, si promissio, seu conuentio non fuit executata, an vero procedat etiam in simonia conuentionali, in qua deuentum, est ad da-

tionem beneficij tantum, ita vt sit nulla ipso iure collatio, seu prouisio beneficij simoniace facta, etiam si promissio temporalis, seu conuentio non sit executata.

In qua difficultate t̄ Nauarra. in repet. capit. fin. de simonia, a numero 28. & in cap. si quando, de rescript. exceptione 4. & in man. Latino cap. 23. a numero 103 & in variis consilijs de simonia docet, nullitatem collationis, seu tituli, & excommunicationem non incurrere per simoniam conuentionalem, id est ab vtraque parte non executam, & completam, sed collationem, seu prouisionem beneficij per simoniam conuentionalem factam valere, ex Castaloro decis. 5. de consuetudine, (quem sequitur Sarnen. de triennali, quæst. 12. in fine, & Cerola in praxi Episcopali, 1. parte, verb. simonia, §. 9.)

Qui docet, dictam extrauagantem, cum deestabile, quatenus inducit penam priuationis ipso facto loqui in simonia reali, non in conuentionali. Et ponderat verba illa versio. statuentes, Qui quomodolibet dando, vel recipiendo simoniam commiserint, vbi datio, vel receptio requiritur, per quæ videtur declarari, quod de penâ priuationis, & alijs statutis ipso facto: & ait, quod sicut antiquiores, vt auditi, ita & moderni Patres Rotæ intelligunt, vnde ita videtur habere stylus Curie.

Et hanc sententiam t̄ Nauarra sequuntur Couarr. 19 in reg. peccatum, 2. par. §. 8. n. 7. Salzedo in pract. crim. Bernardi Diaz c. 91. littera D. Ioan. Gutierrez canon. 9. lib. 1. cap. 9. nu. 10. Flam. Paris. de resignat. benef. lib. 7. §. 2. n. 16 & de confiden. §. 1. nu. 142. & 158. (qui tamen varius est, vt infra apparebit) Vgolinus de simonia conuentionali, cap. 2. Cerola 2. par. verb. simonia, §. 14. Humada ad Greg. in l. 63. tit. 5. par. 1. n. 4. D. Ioan. Vela de penis delictor. c. 32. & Summa Armil. verb. simonia, n. 4. Viguerius c. 5. §. 9. Ludouic. Beja in respon. casuum conf. casu 37. Lorezana in compendio casuum, tit. de simonia, c. 9. Cosm. Philiar. de officio sacerdot. 2. p. lib. 6. c. 14. §. 5. & 16. Summa Corona 3. p. tract. de simonia, nu. 9. & 35. Iacob. Graf. in decis. aur. casuum conf. lib. 2. c. 96. & num. 20. Candelab. aur. in appendice cap. 1. num. 24. & 29. Ludouic. Carbon. de rescript. quæst. 60. d. 23. Man. Rodrig. in sum. 2. tomo, cap. 55. num. 3. & cap. 56. num. 6. Vega in summa, 2. par. c. 101. casu 13. & Ludouic. Lopez dicens æquiorum, & probabilem, in struct. conscient. 1. tomo, c. 305. & 256. & nouissime P. Ledesma in summa 2. par. tract. 12. ad finem, & alij. Et post hæc videtur tenere Gonzalez ad regul. de mensib. gloss. 15. numer. 69. & 70. & Prosper. de Augustino ad summam bullar. verb. simonia, 1. additione, sequuntur etiam Lessius lib. 2. cap. 35. dubit. 27. Auila de censu. 3. par. disp. 5. dub. 9. 2. supp. Azor 2. par. libro 7. c. 17. i. §. 9. crimine, & cap. 27. quæst. 10. & Suarez d. lib. 4. c. 56. num. 33. & cap. 57. a num. 51.

Contraria t̄ tamen sententia vera est & tenenda, 20 nempe, collationem, prouisionem, seu aliam dispositionem beneficij per simoniam conuentionalem factam esse nullam, etiam si promissio temporalis, seu conuentio, & pacta non sint executata. Itaque ad effectum nullitatis tituli, seu prouisionis non est necessarium implementum ex parte promittentis temporale.

Quæ sententia t̄ expresse probatur per textum 21 in d. c. eas quas, l. 9. 3. vbi Urbanus II. in Concil. Placent. sic ait: Eas, quæ à sanctis Patribus de simoniace parata sunt, nos quoque & iudicio S. Spiritus, & Apostolica auctoritate firmamus. Quidquid ergo vel in sacris ordinibus, vel in Ecclesiasticis rebus, vel data, vel promissa pecunia

pecunia acquisitum est, nos irritum esse, & nullas unquam vires habere censemus.

22 Probatur etiam ex d.c. cum clericis, de pactis, ponderando illud verbum, *Spolietis*, quod executionem importat, & sic denotat priuationem ipso iure, ex Butrio in cap. si. de postulat. Felin. in c. 2. n. 3. & in c. Rodulphus, n. 25. de rescript. & in d.c. insinuatum, in principio, de simonia.

23 Probatur etiam ex d.c. nobis de simonia, ibi, *Penitus reprobanda*. Quæ verba denotant nullitatem ipso iure, ut ponderant Felinus in d.c. insinuatum, & Colmas, & Boerius infra citandi n. 28. & dictum est supra num. 5.

24 Probatur etiam ex constitutione Martini Quinti, edita in Concilio Constantensi, sess. 43. incipien. *Multa*, & alia extranag. eiusdem quæ incipit, *dammabile*, quas refert Felin. in c. de simonia c. 7. de simonia, & Boer. decis. 117. ad finem, & Supplementum verb. *simonia*, ad finem, Redoanus de simonia 2. p. c. 10. num. 33. & Flam. Paris. de rescript. lib. 14. c. 2. n. 7. ubi statuitur, collationes, & prouisiones per simoniam factas esse nullas, &c. & in dicta constitutione Concilij Constantien. habentur eadem ferè verba, quæ in dicta extranag. cum detestabile, Pauli II. ex qua etiam probatur ista sententia in versis per electiones vero, cuius verba ad simoniam realè ex vtraque parte completam absque manifesta violentia restringi non possunt.

25 Probatur etiam clare hodie ex constitutio 5. Pij Quinti, incipien. *Cum primus*, vers. *vi simoniace*, ubi sic dicitur: *Qui dignitates Ecclesiasticas simoniace acquisierit, illis in ipso iure priuatus, & in futurum inhabilis ad eas, & quacunque alias obinenda, qui beneficium, aut officium Ecclesiasticum simoniace adeptus fuerit, illis similiter in ipso iure priuatus, & ad fructum omnium, quos per ceperit, restitutionem teneatur, & perpetuo in inhabilis ad eas, & quacunque beneficia Ecclesiastica obinenda.*

26 Sufficit ergo ex ista constitutione et aliis relatis ad effectum priuationis ipso iure beneficij, & nullitatem prouisionis beneficij simoniace fuisse acquisitum, quod satis verificatur, etiam si prouisio rei temporalis, seu conuentio non sit executi, & completa, ut patet, quia non datur gratis & libere.

27 Et simonia inducitur & causatur ex sola promissione, Abbas in d.c. nobis, nu. 3. & ibi Felin. n. 2. Lambertus de iure patroni 1. par. 2. lib. 9. c. 9. art. 11. & 2. p. 2. lib. quæst. 9. art. 3. nu. 8. & Flam. Paris. d. lib. 14. c. 7. a n. 31.

28 Et hæc sententiam tenent Calderin. & Abbas n. 2. per textum ibi, in d.c. cum clericis, de pactis qui docent, quod collatio, & renuntiatio simoniace facta, & cum pacto non valet, sed est mala à principio, & sequitur Felin. in d.c. insinuatum, de simonia ad princip. c. n. 4. & 5. ubi etiam citat Calder. Antonium, & Imolam in ca. nisi cum pridem de renuntiat, concludentes, quod collatio facta per simoniam non conferat aliquem titulum, & in cap. in nostra, de rescript. com. 2. Eandem sententiam tenet Annania in d.c. capit. nobis, nu. 2. & 3. Capella Tolosana decis. 439. & ibi Additio. Cosmas in pragmatica sanctione, tit. de electio. cap. 1. §. deinde eligant, verb. ipso iure, Boerius d. deci. 117. num. 4. Sarnen. dist. quæst. 12. Corral. 3. par. cap. vltimo, num. 13. & Clarus 4. parte, cap. 1. numer. 2. Duaren. de beneficiis, lib. 6. c. 2. & lib. 8. c. 6. & videntur tenere Rochus de iure patronat. verb. & utile, quæst. 3. & Mandos. de signatura gratia, tit. de priuation. vers. nullitas prouisionis.

2. Tom.

Eandem et sententiam tenet Rebus. in praxi, tit. de simonia, in resignatione, a num. 7. usque ad 10. habita iuris noui consideratione ex dicta extranag. cum detestabile, & dict. constitutione Concilij Constantien. quamuis de iure Decretorum (inquit nu. 6.) & Decretalium priuatio esset necessaria ex cap. presbyter. 1. quæst. 1. & cap. 2. de confessis, & d.c. insinuatum, sed non considerauit iura per nos allegata. Ex quibus apparet etiam de iure antiquo, collationem per simoniam factam esse nullam, & iura quæ citat procedunt in beneficiis alias obtentis. Et ita ipse Rebus. videtur tenere in praxi, tit. requisita ad collationem, n. 2. & tit. de modis amittendis beneficia, num. 33. & 37. & in tract. de pacificis possessor. num. 239. alias 198. & cons. 64. in fine, & 94. & 187. Flam. Paris. d. lib. 14. c. 7. numer. 35. qui ex dicta constitutione Concilij Constantien. quod ait, loqui de simonia conuentionali, tenet eandem sententiam eodem lib. 14. quæst. 2. n. 9. & de confidentia, quæst. 1. num. 157. qui tamen parum sibi constat. nam numero seq. 158 cum Nauarro supra, inquit, quod per simoniam conuentionalem non annullantur acta, cum quo etiam tenuit n. 142. ut dixi supra.

Hanc et etiam nostram sententiam tenet ex Theologis Caiet. 2. 2. q. 100. art. 6. & clarius opusculo 2. tract. 9. de simonia, quæst. 2. & in summa, verb. *simonia*, Victoria in relectione de pena simon. n. 2. Sotò de iustitia, & iure, lib. 9. quæst. 8. art. 1. Honcala nostræ Ecclesiæ Abulen. canonicus magistralis opusculo 1. tract. de simonia, Barthol. Medina in summa lib. 1. cap. 14. §. 20. & 21. Aragon 2. 2. quæst. 32. art. 7. & d. 9. 100. art. 6. conclus. 5. Valentia 3. tomo, 2. 2. disput. 6. quæst. 16. puncto 6. Corradus in responso casuum conscientie, quæst. 38. & 45. in additione, & Cardinalis Toletus in summa lib. 5. c. 93. qui docent, solum requiri simoniam esse completam & consummatam ex parte rei spiritualis ad penas contra simoniacos latis incurrendas, quia res spiritualis in hoc contractu tenet principalem locum, & est radix totius repugnantie ad venditionem, licet dictus Toletus lib. 1. c. 48. nu. 17. loquendo de suspensione contra simoniam ordinatos, posita in dicta extranag. cum detestabile, dicat, intelligi de simonia reali ex vtraque parte perfecta.

Quorum sententiam ait de iure veriore, P. Nauarra de restitutione, libro 2. capit. 2. numero 402. & seg. licet de consuetudine veriore dicat sententiam Nauarri, & aliorum, cum eam dicant in praxi obseruari. Et facit, quod dicitur infra 11. part. cap. 3. numero 145.

Et tantum abest, et quod contraria sententia sit in Rota recepta, ut potius Rota hanc nostram sequatur, ut apparet ex decis. Crescen. 5. de simonia, ubi in vna Mediolanen. capellæ fuit resolutum, quod presentatio facta cum pacto, seu conditione, quod presentatus soluat, vel eroget, etiam in fauorem Ecclesiæ, ut simoniaca non valebit, & ex decis. Mohedan. 4. & 5. de simon.

Sed præcipue id apparet et ex decis. Putei 80. lib. 2. & decis. 83. par. 3. diuersorum libro 1. & 145. & 150. libro 3. & Achilles 341. seu 2. de simonia, & Crescen. 3. de simon. & Caputaquen. 201. par. 1. & 238. par. tertia ubi in vna S. Andreæ canonicatus coram Puteo, de anno 1544. & in vna Tolet. thesaurariæ coram D. Peregrino de anno 1548. post multas informationes, & in vna Regien. canonicatus coram Crescen. & in vna Cæsaraugustana confidentiæ coram D. Guidobono de anno 1551. fuit resolutum, quod simonia conuentionalis facit inhabilem, nedum ad obinenda bene-

K 3

ficia, super quibus facta fuit conuentio, verum etiam ad alia obtinenda.

- 34 Et in vnat Gadice. canonicatus 5. Martij, 1574. coram sanctissimo D. Clemente 8. quæ habetur i. *parte diuersorum. decis. 405.* fuit resolutum simoniam conuentionalem impedire, ne queratur ius resignatario, sed remanere penes resignantem. Quod etiam fuit resolutum in Elen. præceptoriz, vltimo Ian. 1582. coram Illustrissimo Lancelloto apud Farin. *decis. 23.* & eandem sententiam videtur tenere Rota in Aquei canonicatus, i. Jul. 1591. coram D. Orano posita per Farin. *decis. 83. numero 2. & 3.* Facit etiam t. decisio in causa Pampilonen. Prioratus de anno 1551. in qua fuit resolutum, quod prouisio facta cum onere legendi, alias non annexo illi Prioratui, est nulla, vt per Puteum, *decis. 396. libro 3.* & Caputaquen. 241. p. 3.
- 35 Et ad dictam t. *decis. 55.* Cassadori quam Sarnen. sequitur dicta *quasi. 122. in si.* ex qua Nauar. & sequaces decepti sunt, respondet Rota in dictis *decisionibus*, quod procedit quoad penam priuationis ipso iure respectu beneficiorum obtentorum, de qua in dicta *extrauag. cum deestabile. in princip. ibi. Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis inherentes, ac etiam omnes & singulas excommunicationis, suspensionis, priuationis, & interdicti sententias, censuras, & pœnas dudum à Romanis Pontificibus prædictis, & pro talibus reputatis contra simoniacos quomodolibet latas, &c. quas ipso facto eos incurrere volumus, confirmantes, & inuolantes, &c.* De t. quæ pœna priuationis ipso facto ibi inflata loquitur expresse Cassadorus in tota illa *decis. vt ex lectura apparet, dicens*, quod illa extrauagans, quatenus ibi inducit ipso facto pœnam priuationis, quæ de iure communi generaliter contra simoniacos imponebantur per sententiam, *vt in dict. capitulo 2. de confes. & in d. capitulo insinuatum, &c. de hoc, cum aliis, de simon. & d. c. presbyterum, & capitulo erga 1. q. 1. & capitulo ex multis, 1. q. 3.* vbi contra simoniacos ponitur pœna depositionis. (Quæ t. tamen solum habet locum in vera, & pura simonia, nam propter pactiones, & conditiones illicitas, modo non contineant veram, & puram simoniam, dato, quod habeant speciem simoniæ, vt in transactione, non est quis deponendus, nec beneficio priuandus, vt tenent Innocent. & Abbas, *num. 3. in cap. constitutus, de transactio. per tex. ibi.* Parisius dicens communem *conf. 29. num. 19. lib. 4. Iul. Clarus §. simonia. numero 10. & Mandos. ut. de priuatio. vers. aduertendum tamen est*, Vgolus *de simonia, tabula 1. cap. 29. §. 2. num. 1.* Farin. *conf. 75. num. 11. & 14.* & idem erit in aliis pœnis extrinsecis, vt excommunicationis: intellecta est, & interpretata per Rotam in simonia reali tantum, non in conuentionali, prout etiam intellexit Rota in d. Gadice. canonicatus, & in d. Elen. præceptoriz, & se præsentem in multis causis sæpe decisum fuisse testatur Sarnen. *d. g. 12. vers. sed quod regula*, & sequitur Mandos. *supra vers. interpretatio beneficii.*
- 36 Quamuis t. Duareno *d. lib. 8. c. 6.* vi detur generaliter accipienda constitutio, etiam quoad priuationem aliorum beneficiorum legitime acquiritorum, quæ ibi ipso iure imponitur siue datum aliquid, siue promissum fuerit, cum hæc paria sint, nec aliter sensisse Paulum II. si quis commode, & absque cauillatione verba constitutionis interpretetur. Et rationes Cassadori, & Gomezij dicunt leuissimas, quæ sententia Duareni in puncto iuris recte procedit clauso stylo. Vnde stylus, t. & interpretatio Rotæ non obest

nostræ sententiæ, cum in diuersis terminis procedat illa interpretatio Rotæ, de qua Cassadorus, & Sarnen. nempe in priuatione beneficiorum obtentorum ipso iure noue inducitur per dictam extrauagantem, nullitas enim prouisionis, per simoniam etiam conuentionalem factæ, antea erat inducitur de iure antiquo, vt ex iuribus citatis apparet.

Ex t. dictis obiter conuincitur sententia Rebus. *d. tit. de simo. in resignatione. n. 13. & conf. 64.* vbi ait, quod simoniacus non priuatur ipso iure beneficiis ante simoniam adeptis, sed est opus priuatione. Quæ sententia clare est contra *d. extrauag.* quamuis tam sequantur Nauar. *conf. 92. de simonia.* Vgol. *tab. 4. c. 6. §. 6. n. 3.* & Suar. *d. lib. 4. c. 55. n. 8. & c. 58. a. n. 1. ad 6. & A. zor 2. p. lib. 7. c. 17. q. 1. 9. crimine ad si. & videatur tenere Rota *decis. 411. lib. 3. p. 3. diuersorum*, quæ est Palcoti, 57 & in *decis. Farinen. 134. n. 2.**

Conuincitur etiam sententia dicti Francisci Suarez. *d. c. 55. n. 7. & 8. & de censuris disp. 22. sect. 5. n. 22.* vbi affirmandum esse ait, ex vi illius extrauag. non incurrí ipso facto censuras, quæ in antiquioribus iuribus erant tantum ferendas, quæ in antiquioribus iuribus ipse dicat, est expresse contra illa verba, *Quas ipso facto eos incurrere volumus*, depositio autem ab ordine non incurritur ipso facto, per dictam extrauag. quæ solum loquitur de excommunicatione, suspensione, priuatione, & interdicto. Et sic cessat obiectio Suarez. *d. n. 8.* nec est necessaria benigna interpretatio, de qua idem Suarez. *c. 56. n. 22.*

Nec contra nostram sententiam obstant illa verba, *vers. statuentes. ibi. Qui quomodolibet dando, vel recipiendo simoniam commiserint.* Quia esto, vt volunt Doct. primæ sententiæ ex istis verbis pœna excommunicationis ibi posita, restringatur ad simoniam realem, nempe, quando aliquid datur, vel recipitur pro ordine, vel beneficio dato, vt explicant Cassadorus *supra*, & dicta decisio Gadice. quæ ait, quod ea verba in ea parte posita declarant casum, in quo tota illa constitutio loquitur, tamen id non potest referri ad versiculum per electiones, vbi agitur de nullitate prouisionis simoniacæ factæ, quæ, vt diximus, etiam antea erat inducitur in prouisione per simoniam conuentionalem factæ, vt apparet ex iuribus citatis, & ita clare sentit Cassadorus *ibi in fine.*

Rursus verius existimo t. per illa verba, *dando, vel recipiendo*, non restringi excommunicationem ibi positam ad simoniam realem completam, etiam ex parte rei temporalis, nam illa referuntur solum ad spirituale, nempe, ordines, vel beneficia, de quibus in præcedentibus actum erat. Eorumque planus sensus est vt sequitur, quod qui quomodolibet simoniam commiserint dando, vel recipiendo ordines, vel beneficia per simoniam, sententiam excommunicationis incurrant, quod tam dantes ordines, vel beneficia per simoniam, quam illa sic recipientes. sint excommunicati, vt docent Caietanus, Soto, Medina, Aragon. & Nauarra *supra*. Quod ipsum statutum fuerat in dicta constitutione Concilij Constantiensis *ad finem.* Et ita esset dicendum, nisi obstarat stylus, & intellectus Rotæ contrarius. Et vide Suarez *d. sect. 5. disput. 22. de censur. numer. 22.* & de religiosis, *trac. 3. libro 4. cap. 56. nu. 23.* vbi *num. 24.* sic intelligit illa verba, *dando, vel recipiendo* vtique ordines ad beneficia, vel officia, de quibus Pontifex loquutus fuerat.

Simonia autem t. mentalis non inducit nullitatem, nec simoniacus mentalis tenetur ad resignationem, vel restitutionem, capit. finali, de simonia vbi Dd.

- bi Dd. & cum communi tradunt Nauarra in *commentar. dicto cap. fin. & in manuali cap. 23. numer. 102. lib. 5. tit. 17. par. 1.* & ibi Gregorius Lopez, & Humada ad eum in *lib. 63. tit. 5. par. 1. numero 3.* Ioann. Gutierrez *can. quæstio. lib. 2. cap. 23. à numero 31.* Flamin. Parif. *de confide. tit. quæst. 26. numero 40.* late Vgolin. *de simonia, tab. 2. de simonia mentali, cap. 2.* Diuus Thom. *2. 2. q. 100. art. 6.* & ibi Caietanus, & in *summa verb. simonia*, Syluester eodem verbo, §. 20. & Armilla num. 58. Angles in *Floribus Theologic. quæst. de restituito. quæst. quis à restitutione sit liber. 19. difficultate*, Petrus Nauarra *de restitutione, lib. 2. cap. 2. à numero 370* Colmas Philarcus *de offic. sacerdotis, 2. part. libro 6. cap. 16.* Graff. *libro secundo, capite 96. numero 18.* Summa Coronaz, *parte, tract. de simonia, numero 8. & 35.* Lorenzana in *compendio casuum, tit. de simonia, cap. 114.* Manuel Rodriguez in *summa, 2. tomo, cap. 66. numero 1.* Vega in *summa 2. parte, cap. 101. casu 7. 9. 21. & 23.* Ludouicus Carbo *de restitutione, quæst. 60. 22. dicto, & Valentia 3. tomo, disp. 6. quæst. 16. puncto 6.* Gaspar Rodrig. *de annuis redditibus lib. 1. q. 3. numero 25. & seq. Toletus in summa libro 5. cap. 93.* Rebel. *de oblig. iust. 2. par. lib. 18. q. 108. 21. num. 2.* Rota decif. Farin. 63. n. 5.
- 46 Licet contra teneant † Maior in *4. dist. 15. quæst. 1. articulo septimo*, Enriq. *quodlib. 6. quæst. 26.* Adrianus *quodlib. 9. Soto de iustitia & iure, lib. 9. q. 8. articulo 1. ad 6.* Ioan. Medina *cap. de rebus per usuram acquisitis, qu. 4. de usura restituenda in 2. argum. versic. tam ad rationes*, Bartholom. Medina in *summa libro primo, c. 14. §. 20. & 21.* Aragon 2. 2. dist. 1. quæst. 100. articulo 6. Salon eadem 2. 2. q. 78. artic. 3. *controver. 10.* & nouissime P. Ledesma 2. parte *summe, tract. 12. conclus. 43. 1. & 4. difficultate*, male interpretantes dictum cap. finale.
- 47 Nec obstat, quod usurarius † mentalis teneatur ad restitutionem, cap. *confultuit, de vltis*, † quod intelligitur, quando mutuarius coacte dat vltra sortem ratione mutui, secus, quando liberè, & sponte, & gratiose dat, licet mutuans iniquam habeat intentionem, & prauum animum, nempe accipiendi ratione, & vi mutui, vt contra Innocent. Abbatem, Ananiam, & Dd. in *d. cap. confultuit, Palatium lib. 4. de contractibus, cap. 9. pa. 333. & 346.* Summam Coronam 2. p. cap. 7. *de usura, num. 14.* & alios docent cum aliis Couar. in *reg. peccatum, 2. par. initio, à n. 4.* Cauallinus *de usuris, nu. 7. & 8.* Syluester in *summa, verb. usura 6. q. 3.* Armilla eodem verbo, num. 35. Caietanus *opusculo 2. tomo, tract. 8. de usura, quæst. 3. & in summa, verb. usura mentalis, Solis de censib. lib. 1. c. 5. numero 13.* Rodri. *de annuis redditib. d. quæst. 3. num. 23.* Soto *de iustitia & iure, libro 6. quæst. 1. art. 4.* P. Nauarra *de restitutione, li. 3. cap. 2. à numero 172.* Aragon 2. 2. quæst. 78. articulo 1. & Bannes ibi, articulo 3. & ibidem Salon 10. *controver. 10.* Ludou. Lopez in *instrucl. conscient. 1. tomo, cap. 205.* & Ludouic. Carbo *de restitutione, q. 57. n. conclus. & alij.*
- 49 Nam omnia noua † differentia ratione Ioannis Gutierrez *supra, numero 46. & seq.* quæ est merè verbalis, & non attingit naturam & substantiam rei, plures assignantur differentia rationes inter simoniam, & usuram, vt per Flamin. Par. & Vgol. Rodrig. n. 26. & alios *supra*, inter quas Flaminus probat rationem diuersitatis assignatam à Nauarro *d. 6. 23. n. 102. vers. tum quia etiam.*
- 50 Sed mihi verior † videtur ratio Caietani *supra d. artic. 6.* quam ibi adducit Decius, & sequuntur Lorenzana, Manuel Rodriguez, Vega *d. casu 7.* & Valentia *supra* allegatus, nempe, quod id, quod datur

usurario, non datur sponte, sed inuoluntarie: quod autem datur simoniaco, datur voluntarie per viam contractus voluntarij, emptionis, & venditionis, seu commutationis, &c.

Est etiam optima ratio, † quam adducit Victoria *in relectione de penis simon. num. 4.* quod in usura afficitur iniuria ille, à quo ea exigitur, & ideo illi restituenda est, sed in simonia non fit iniuria illi, qui libenter dedit pecuniam, sed iniuria facta est rebus sacris, & spiritualibus, & ideo nulla restitutio est illi facienda de iure diuino, † quam rationem confirmo, 52 quia usura est contra iustitiam, simonia vero contra religionem, P. Nauar. *d. lib. 2. cap. 2. n. 386.* & Valentia *supra.*

Est etiam † bona ratio Vgolini *sup. num. 6.* quæ in idem recidit, nempe, quod recipiens vltra sortem ex mutuo, quod gratis fieri debet, facit contra naturam contractus, & iustitiam commutatiuam, ideo restituere tenetur, simoniaco vero mentalis non tenetur restituere, quia id, quod datur, contra iustitiam commutatiuam non est; seruatur enim natura contractus emptionis, & venditionis respectu habito ad ipsos contrahentes, ex quo alter rem tradit, alter pretium, esto super materia inhabili contractus fiat. Quam etiam rationem tradit Philiar, *supra* dicens usuram esse contra iustitiam commutatiuam, nam, vel venditur id, quod non est, vel idem bis venditur, & propterea semper obligat ad restitutionem. Per simoniam autem non fit contra iustitiam commutatiuam, quia hinc inde datur, & accipitur, & fit commutatio, & quedam emptio, & venditio, licet iniqua, & sacrilega, & propterea ex natura rei simonia non obligat ad restitutionem nisi quatenus in peccatum præcipitur.

Itaque simonia † mentalis non inducit nullitatem, 54 nec obligationem restituendi, quia nec ex natura rei, nec ex iure naturali, aut diuino, simonia eam inducit, quia nulli fit iniustitia, cum voluntarie, hinc inde detur, nec de iure humano ea introducta est in simonia mentali, vt patet ex *d. cap. final. sed solum in simonia exteriori, vt rectè Syluester d. §. 20. & P. Nauar. d. lib. 1. cap. 2. numer. 378. 382. & 383.* etiam Caiet. *supra.*

Nec placet † sententia Lessij *lib. 2. cap. 35. dubitatio 28.* & Suarez *de relig. tract. 3. lib. 4. cap. 4. & 59. præsertim à num. 43.* Quod quamuis ratio & malitia simoniae formaliter opponatur religioni, nihilominus habere potest frequenter malitiam iniustitiæ adiunctam ex parte vendentis, nempe, cum ratione solius spiritualitatis rei aliquod temporale pretium accipitur, quia ratione solius spiritualitatis, non est pretio æstimabilis, & vendibilis, & quod sic quando simonia includit iniustitiam etiam si mentalis sit, obligat ad restitutionem pretij ex lege naturali seu ex natura rei, & *d. cap. fin. de simonia* explicat procedere in simonia commissa in ingressu religionis, in qua data fuit responsio, quæ non habet necessario iniustitiam annexam. Retineri enim potest pecunia pro alimentis religiosi, quæ sunt pretio æstimabilia, & quod idem erit in simonia mentali simili, scilicet, non excludente iniustitiam. Verius enim est, simoniam non includere iniustitiam, seclusa obligatione officij: nam, vt *supra* dictum est, quod datur in simonia, datur voluntarie per viam contractus voluntarij, nec fit iniuria danti pretium, sed ipsis rebus sacris, & spiritualibus, quæ ratione religionis, & non iniustitiæ debent dari gratis, & non sunt pretio æstimabiles.

56 Non solum autem prouisio *†* beneficii simoniace facta per simoniam realem, aut conuentionalem, est nulla, sed etiam simoniaci inhabiles sunt ad illud beneficium obtinendum, ut patet ex c. nobis, de simon. & cap. penult. de elect. ubi Dd. Vgol. tab. 4. cap. 6. §. 6. n. 2. Lessius lib. 2. cap. 35. numero 139. & Suarez d. lib. 4. cap. 58. num. 9. & alij. Ac etiam *†* simoniaci sunt infames, cap. fin. 1. quest. 3. gloss. in cap. 1. de testi. in 6. ver. mediatores, 2. infamia iuris, cap. sane, 15. quest. 3. Corral. de benef. 3. p. cap. fin. num. 20. cum Abb. in c. ex diligenti. ubi gloss. de simon. num. 6. qui *†* tamen putat, quod simoniaci non incurrunt hanc infamiam iuris ipso facto, sed cum per sententiam de hoc crimine fuerint damnati (licet antea possint incurrere infamiam facti) ut videtur sonare dicta iura, cum loquantur de futuro, & constitutio odiosa debet in dubio intelligi, ut sit ferenda sententia potius, quam late gloss. in reg. in penis, in 6. & quia hoc est regulare in criminibus publicis, ut quis efficiatur infamis, sequuta sententia, l. 1. ff. de his qui not. Hæc Ab. & inclinatur additio, ibi verb. per sententiam.

57 Licet *†* de hoc videatur dubitare Annania ibi, n. 10. & n. ex dict. capis. sane, quod est originaliter, in l. si quemquam, §. sane, C. de Episcop. & cler. ibi, Sed & perpetua etiam infamia damnari decernimus (quæ tamen verba potius faciunt pro Abbate) Et quia crimen simoniz æquiparatur hæresi, c. quoniam, de sim. in qua ipso facto incurritur infamia, auth. Gazaros, C. de hereticis, ibi, Perpetua damnamus infamia.

58 Et *†* licet etiam dubitet Felin. in d. c. ex diligenti. n. 2. quod imo ista infamia incurratur ipso iure, quia istud est crimen exceptum, sicut hæresis, & læsæ Maiestatis, d. c. sane, in quibus statim incurritur infamia, secundum gloss. in d. l. 1. Sed hoc non vrget, cum in penis non debeat fieri extensio, ut dicitur infra n. parte, c. vlt. dub. 7. n. 206.

59 Vnde mihi placet *†* sententia Abbatis, quam sequuntur Armilla, verbo simonia, n. 55. Vgolin. tab. 1. c. 13. §. 2. num. 8. & Suarez de relig. tract. 3. li. 4. c. 56. n. 21. Quinimo videtur non sufficere esse sequutam sententiam super crimine simoniz, nisi in ea imponatur poena dictæ infamiz, saltem si ad alias poenas est processum, iuxta dicta infra n. p. c. 3. n. 106. Ex dictis verbis d. c. sane, & d. c. fin. 1. q. 3. ibi. Nota infamiz procellantur, quæ videtur requirere condemnationem super infamia.

60 Et etiam ad alia *†* quæcunque beneficia simoniaci redduntur inhabiles, ut docet Rebus. consil. 59. & Corral. d. cap. vltim. 3. parte num. 22. allegans dictum c. cum clericis, de pactis, qui tamē textus id nō probat, & quod simoniacus non possit eligi, tradit Petrus de Baisio in directorio electionum, c. 28. 2. parte. Et in simoniaco reali, quod sit inhabilis ad beneficia, docet Lancellotus de attentatis, 3. parte, c. 24. q. 17. n. 3. cum Paris. consil. 29. n. 26. li. 4. & allegat c. consuluit, de sim. voluit allegare cap. consulere, qui textus id etiam non probat.

61 Sed id etiam in *†* simonia conuentionali tenuit Rota in causa S. Andreæ canonicatus coram D. Puteo, de anno 1544. ut per Puteum deci. 80. li. 2. & Rotam deci. 83. par. 3. li. 1. diuersorum, & in Toletana Thesaurariæ post multas informationes coram D. Peregrino, de anno 1548. ut per Rotam decis. 145. & 150. d. p. 3. lib. 3. diuersorum, & Achill. decis. 341. seu 12. de simonia, & in causa Regien. canonicatus coram Crescen. ut per eum decis. 3. de simonia & in causa Cæsaraugustana cōfidentiz coram D. Guidobono, de anno 1551. ut per Caputag. decis. 201. par. 1. & 238. par. 3.

ex traditis per Ioan. Andream, Butr. Anchar. & alios in cap. pen. de electio. Abb. Felin. & alios in c. de simoniaco, de simonia, & Millia in reper. verò simoniaci, in beneficio, & sequitur Flamin. Paris. de cōfidentia, quest. 1. num. 147. & 158 & posthæc González, d. gloss. 15. num. 70. & Rota apud Farin. decis. 34. numero 3.

62 Pro quo facit, quod simoniacus *†* etiam in beneficio est irregularis, ut cum Lambert. de iure parron. 1. par. 2. lib. 9. art. 10. numero 4. dicit Achilles d. decis. 341. numero 4. Maiol. de irregul. lib. 5. cap. 45. numero 1. Didac. Perez ad Villadiego de irregularitate additione vlt. vers. simoniacus est irregularis, & Flamin. Paris. de cōfidentia, quest. 61. dicens, communio-rem sententiam.

63 Ex quo etiam dicit, committentes cōfidentiam esse irregulares, ut videtur firmare Maiolus supra n. 5. Et mouetur etiam ex constitutione Pij V. de cōf. quatenus eos priuat obtentis, & reddit inhabiles ad futura, quod est præcipuus effectus irregularitatis, & sequitur Prosper. de Augustino ad summam bullarj, verb. simonia, ad finem.

64 Sed id de iure *†* communi difficultatem maximam habet, etiam in simonia reali, ex adductis in dictis Rotæ decisionib. & præcipue, quia ista inhabilitas non videtur in iure expressa.

65 Quamuis *†* ob simoniam etiam conuentionalem seu pactum simoniacum quis reddat se indignum ad acquirendum beneficium, ut in Calagurritana beneficij, 20. Febr. 1587. supr. adducta 7. p. cap. 9. numero decimoquarto.

66 Vnde contrarium *†* etiam in simonia reali tenet Nauarr. consil. 10. & 91. & 97. num. 8. de simonia. Et videtur etiam tenere Boer. decis. 117. & stando in iure communi sequitur Suar. lib. 4. cap. 58. ad num. 9. & c. 61. num. 11.

67 Nec obstat *†* illud de irregularitate, nam contrarium recte tenet Nauarr. d. consil. 91. & 97. numer. 8. & n. quia non inuenitur in iure expressa, idem Vgol. tab. 4. cap. 6. §. 5. num. 2. & Suarez d. lib. 4. cap. 56. num. 20. quod etiam in simoniaco in ordine videtur dicendum, quidquid teneat Nauarrus d. consil. 97. num. 10. quem sequitur Vgolin. d. tabula 4. cap. 4. §. 2. contra quos tenent Lessius lib. 2. cap. 35. num. 135. ad fi. & Suarez d. num. 20. Nec Lambert. supra id dicit, sed solum dicit, simoniam esse maius delictum quam homicidium.

68 Nec *†* simoniacus in beneficio est ipso iure suspensus, ut simoniacus in ordine, sed solum excommunicationis excommunicatione Papæ reseruata, ut in d. extra, cum de res. lib. de sim. vers. statuentes, Naua. d. c. 23. n. 11. vers. ad 15. Cosmas Philiar. 2. par. lib. 6. cap. 15. Valentia 3. tomo, disp. 6. q. 16. punct. 6. Vgolin. d. §. 5. num. 5. Suarez d. cap. 56. n. 19. Nec contra dicit Lambert. ibi.

69 Tamen hodie *†* id de inhabilitate ad beneficia sine difficultate procedit ex constitutione Pij V. relata supra nu. 25. & à Nazar. consil. 92. de simon. ubi expresse ponitur ista inhabilitas ab beneficia obtinenda ipso facto contra eum, qui dignitatem, seu beneficium, aut officium Ecclesiasticum simoniace adeptus fuerit. Tradit Vgolin. d. tab. 4. cap. sexto, numero secundo, ex qua constitutione requiritur quod simonia sit executata, saltem quoad spirituale.

70 Quamuis *†* Nauarr. d. decis. 91. dicat, eam constitutionem ita videri intelligendam, ut non censetur habere locum in foro cōfidentiz ante sententiam, quem

quem sequitur Eman. Sa. verb. *simonia*, numer. 9. quod non habet fundamentum. Et convincitur clarè ex verbis ipsius constitutionis, ut per Vgolin. ubi proxime, & Suarez supra d. cap. 58. num. 10. & 11. qui tamen ibi, & d. cap. 61. num. 11. cum Nauar. ait, dictam pœnam non esse vfu receptam, & ideo posse in praxi 73 seruari opinionem Nauarri. Non tamen ex eo simoniaci potest dici irregularis, sicut ex confidenti ipso iure priuatus obtemis, & inhabilis ad obtinenda. Et quis possit dispensare in prædicta inhabilitate simoniaci, vide Vgolin. d. c. 6. §. 7. & Suarez d. li. 4. ca. 61. num. 10. & 11.

Et conducunt ad ista sequentes declarationes 74 S. Congregationis Concilij super ca. 6. sess. 24. de reformatione. *Episcopus etsi a simonia occulta dispensare potest, non tamen simoniacum rehabilitare ad beneficia in posterum obtinenda, nec ad ea retinenda quæ per simoniam occultam obtinuit.* Secunda, an Episcopus in vim huius decreti, vel Capituli poterit absolvere sacerdotem suum subditum in simonia occulta, & rehabilitare ad ordines, & beneficia iam obtenta, quam obtinenda. Congregatio censuit, potuisse absolvere, & ad ordines rehabilitare, & ad beneficia, non tamen rehabilitare ad beneficia, quibus propter simoniam priuatus fuisset, nec ad obtinenda. Quas adducit, licet truncatas, & sequitur Suarez d. c. 61. n. 11. & cum eis concordat Lessius li. 2. c. 35. n. 140.

Et adeo t. gratuita promissio beneficij esse debet, 75 & sine præmio & mercede, ut ex collationibus, seu institutionibus, ac possessionibus quæ sunt etiam quid spirituale, seu spirituali annexum, ut dictum est (sup. 1. par. c. 2. n. 53. & 54. seu mandatis possessionum beneficiorum & capellaniarum non possunt exigi sportulæ, vulgo derechos: nec aliquid pro pastu, non obstante quacunque consuetudine etiam immemoriali, cap. si. 1. quasi. 3. cap. cum satis. cum in Ecclesia t. Iacobus, de simon. ubi Dd. Cofinas in pragmat. sanctio. tit. de annatis, in princip. præcipue verbo, consuetudinis. Rebus in praxi, tit. quot modis beneficia acquirantur, num. 13. (quamvis dicat decreto Senatus Paris. permittum esse collatoribus aureis accipere pro collationibus beneficiorum. Nauar. consil. 1. & 2. cum alijs, de simon. Fufe. de vifit. lib. 1. cap. 32. nu. 8. Sbrocius de Vicario Epis. lib. 2. §. 103. num. 1. & Cerola in praxi Epis. 2. p. ver. bulla. §. 3. & 5. Prosper. de August. ad sum. bul. d. verbo. *simonia*, addit. 2. Suar. de relig. tract. 3. lib. 4. c. 47. n. 5. & c. 48. Et ita cautum est in Concilio Prouinciali Compstela. act. 3. decre. 28. & est declaratum per Sanctissimum, & S. Congregationem Concilij, ut patet ex declarationibus seq. Prima, Episcopo Melphi. Sanctis. Dom. noster etiam ex sententia S. Congreg. censuit, declarauit, & sanxit collatoribus beneficiorum, quacunque dignitate præfulgeant, nil pro collatione, seu quauis alia dispositione beneficiorum, quouis 76 quæsto colore, directe, vel indirecte, etiam sub nomine annate, aut cuiusvis alterius portiois fructuum, etiam a sponte dantibus, vel offerentibus accipere, aut exigere posse, eorundem quoque collatorum notarios, & alios quousvis officiales, quibus tamen certum salarium alimende constitutum est, eadem omnino observare debere, illis vero, quibus salarium pro officio suo exercendo nullum constitutum est, licere in qualibet huiusmodi beneficiorum collatione, seu alia dispositione pro suo labore aliquam mercedem accipere, quæ tamen scripturæ sigillo & cæteris omnibus computatis vnum aureum non excedat, & inde collatores ipsi nil emolumenti percipere possint, alioquin tam dantes, quam accipientes poenis contra simoniacos editis sacris canonibus teneri, ipsasque ipso

facto incurrere censeri, notarios autem, seu officiales alios a suis officiis suspensos esse. Secunda Sanctis. Dom. noster Gregorius XIII. declarauit, decretum capit. 1. sess. 21. de reformatione, vendicare etiam sibi locum in collatione beneficiorum, presertim curatorum, nec pro sigillo aliquid accipere posse, non obstante quacunque immemoriali consuetudine. Tertia. Rauenaten. Ordinarium in collatione beneficiorum pro sigillo nihil potest accipere, etiam si ab immemoriali fuerit obseruatum, ut certum quid recipiat. Cum quibus declarationibus consonat Concilium Prouinciale Mediolanen. quarta parte secundo tit. de beneficiorum collatione, ac prouisione, vers. ut auaritia.

Est etiam alia t. declaratio Gerunden. præcipue 77 ad primum, & secundum, quam totam hic ponere placuit, quia est optima, & alias allegata per nos Gerunden. libellus Illustris. & Reuerendissimi Domini, canonici, & Capitulum Ecclesie Gerunden. animaduertentes, quod Reuerendiss. Dom. Iacobus Cassador. moderatus Episcopus Gerunden. quotidie contra stylum antiquum dictæ Ecclesie multa indebitè extorquet, & multa grauamina infert, & quod non curat se ab illis abstinere, sed de die in diem illis continuando causam querelandi & murmurandi alijs præbet cum maximo damno, & scandalo populorum, ideo, ut ex dicta eorum Ecclesia extorsiones, & grauamina huiusmodi de medio tollantur, & ne abusus huiusmodi in prauam consuetudinem transeat, aliq. successores in dicto Episcopatu malum exemplum huiusmodi imitari possint, delibet arum, nonnulla capitula extorsionum, & grauaminum huiusmodi vestris Illustrissimis Dd. deferre, ad hoc ut ex sola benignitate in his, in quibus eis videbitur, prouidere dignentur.

In primis Reuerendissimus Dom. Episcopus a prouisis de beneficijs a Sede Apostolica in forma dignum extorquet pro collatione in vim mandati Apostolici faciendæ, lulos duos pro quolibet scuto valoris dicti beneficij. Secundo item, pro collationibus beneficiorum, quas ipse in re ordinario facit, extorquet pro quolibet prouisione aliquando scuto sex, & aliquando septem. Et hoc idem vult extorquere a prouisis ab inferioribus, ad quos collatio spectat. Si vero collationes fiant ab Abbatibus, vel alijs inferioribus a sua iurisdictione exemptis, ipse dominus Episcopus vult, quod collationes ab ipso, vel eius Vicario approbentur, ac rata, & grata fiant, & tantumde persoluant, alioquin non vult, quod possint gaudere dictis beneficijs. Tercio item, pro literis dimissorias seu testimonialibus, aut commendatitijs, Dom. Episcopus exigit undecim grossos, & vnum numum contra formam Concilij Tridentini, cap. 1. sess. 21. de reformatione. Quarto item, facit soluere clericos volentes se ordinare ad aliquem ordinem sacrum pro literis publicatorijs duos grossos, & quatuor denarios, & id repetit in quolibet ordine suscipiendo. Quinto item, pro licentijs exercendi curam animarum, & confessiones audiendi sine coadiutoris, exiguntur tredecim grossi pro quolibet, quæ quolibet anno, sine alio examine renouari debent, & iterum persolui contra formam cap. 15. sess. 25. ubi expresse canetur, quod gratis concedantur. Sexto item, pro dispensationibus matrimonialibus, quæ in vim literarum Apostolicarum conceduntur, exigit vnum marchum argenti, quod est valoris trium ducatorum, & ultra, contra formam ipsarum literarum Apostolicarum, in quibus sua Sanctitas mandat, quod nihil percipiant a sponte offerentibus. Septimo item, pro examine in concursu fiendo pro obtinendo parochiales quocunque mense vacantes, facit solus ab examinatis & approbatis, cuiuslibet examinatore

Julios quatuor, contra formam c. 18. fess. 24. Octavo item, quia de consuetudine dictae Ecclesiae, Episcopi in eorum ingressu solent exigere a personis Ecclesiasticis quoddam donatum, dictus modernus Episcopus ampliando hanc consuetudinem, vult exigere, & exigit etiam dictum donatum ab illis, qui postea beneficia obtinuerunt & successibus temporibus obtinent, nec permittit ipsos capere possessionem beneficiorum, nec bullas, nec lueras provisionis expedire vult, nisi prius soluant dictum donatum. Non item infligit quotidie poenas, & censuras Ecclesiasticas in causis civilibus, & parui momenti, etiam pro debito duorum lutorum, non aliter servata forma Concilij, cap. 3. fess. 25. sed contra illius formam, quo fit, ut censuræ huiusmodi parvipendantur. Decimo item confert ordines generales, ut plurimum in quadam capella sui palatii, & si quando illos in cathedrali conferat, id in capella remota, & obscura, nulla precedente intimatione, nec vocatis aliquibus canonicis facit contra formam c. 18. incip. Ordines, fess. 23. de reformatione. Hac & multa alia dictus Dom. Episcopus extorquet, & in multis aliis gravat subditos, ideo supplicatur humiliter vestris Illustrissimis, & Reverendissimis Dd. ut prasolita benignitate dignentur consulere benignitati subditorum, ac simul cupiditati dicti Pralati. Responsio. Reverendissime Domine vii frater, canonici, & Capitulum istius Ecclesiae, libellum, qui erit cum his literis, facere Congregationi Cardinalium Concilij Tridentini interpretum obtulerunt, in eo, qui de amplitudine tua congerantur, ipsa perspicit, simulque videbit, quid ad unumquodque ipsius libelli caput S. Congregatio responderit. Nempe, ad primum, & secundum pro collatione, aut institutione Ecclesiarum, & praesertim curatarum Cancellarium posse in singulis accipere mercedem suo labori convenientem, quod tamen scriptura, sigillo, & ceteris omnibus computatis, unum aureum non excedat: & dummodo ipsi Cancellario salarium nullum pro suo officio exercendo constitutum sit, & ex pecunia, quam accipiet pro suis emolumentis collatores, aut institutores nullo modo directe, vel indirecte percipiant. Ad tertium, nihil exigendum pro dimissoris commendatiis, aut reformationibus literis, iuxta caput fess. 21. Concilij eiusdem. Ad quartum, de literis publicationis id prohiberi eodem cap. 1. fess. 21. versic. nec alia quacunque de causa. Ad quintum gratis oportere concedi huiusmodi licentias, iuxta cap. 15. fess. 23. ad 6. pro dispensationibus matrimonialibus non licere Episcopo, vel eius Vicario quidquam accipere, nec ratione taxae, etiam ex immemoriali consuetudine, nec ratione sigilli, vel alicuius alterius rei, quapropter decretum illud, quod solet poni in literis dispensationum matrimonialium, ut nihil numeris, aut praemij sponte accipi possit pro illarum executione, ita intelligendum est, ut neque Ordinarius ipse, nec Vicarius eius quidquam pro mercede laboris, quem ea in re susciperent, capere possent, notarios vero pro examine testium quartam aurei, seu ducati partem licite accipere posse. Ad septimum, non debere examinatores occasionem examinis ad parochiales Ecclesias quidquam accipere, alioquin puniendos arbitrio Ordinarij. Ad octavum, de donatio in ingressu respondet, istam consuetudinem esse sublatam per Concilium capit. 14. fess. 24. Ad nonum, non debere censuras infligi, nisi secuta forma cap. 3. fess. 25. Ad decimum, sacrorum ordinum collationes in cathedrali Ecclesia vocatis, praesentibus ad id Ecclesiae canonicis, publice celebrari debere, iuxta cap. 8. fess. 23. Quae illi sigillatim praescribere volumus, ut cum videat ea minime licere, ab illis Amplitudo tua absteat, quod facere dedebit, nec cuiquam relinquere offensiois, aut querelae locum, interea eam bene in Do-

mino valere, gratiaque sua donis cumulari optamus. Roma, die 12. Augusti, 1588. Amplitudinis tuae Reverendissimi frater. A. Cardinalis Carrara.

Vnde apparet, Episcopum, vel Vicarium non posse aliquid recipere pro collationibus beneficiorum etiam parum, quidquid dicat Cechus de reprob. Ecclesiastica, cap. vigesimo tertio de Vicario Episcopi, versic. 2. sub numero 4. versic. ideo Episcopus, pa. 246. Et tunc spectant dicta parte sequ. cap. secundo dub. ultimo, a numero 368. de mercede examinum, quae sunt videnda.

Sed tamen ex possessione beneficij, seu mandato, & auctis illius, possunt notarij, & alij officiales, quibus alias salarii constitutum est, aliquid accipere pro suo labore, difficultas est. Et videtur id non tolli dictis declarationibus, quae non loquuntur de possessione, nec est in ea tanta ratio ac in collatione, seu alia dispositione ipsius beneficij, quod tamen relinquo declarationi S. Congregationis.

Et quamvis ex mandatis & possessionum beneficiorum Episcopi, seu alij iudices non possunt accipere sportulas, alias committant simoniam, ut dictum est, non tamen videntur incurrere poenas impositas contra simoniacos in beneficio, vel ordine, ad Nauarr. in man. c. 23. n. 11.

Et qui accepit & possessionem simoniace, quamvis peccaverit, & fuerit nulla c. ea, quae, 1. q. 3. tamen si alias beneficium est suum, & in eo habet legitimum titulum, poterit illam continuare, Nauarr. conf. 44. n. 3. de simon.

Similiter a noviter recepto, & seu in admissione ad possessionem canonicatus, seu praebendae aut beneficij non potest exigi, nec solui aliquid etiam modicum, conuertendum in commodum & utilitatem canonicorum, & beneficiariorum, & personarum Ecclesiae, sed est simoniacum non obstante aliquo statuto, vel consuetudine etiam immemoriali, d. cap. fin. 1. q. 3. & dicto cap. Iacobus, ubi Abbas, Annania, Felin. & alij, idem Abbas a numero 25. Felin. numero 20. Dec. a numero 110. Ripa a numero 175. in cap. cum M. de constitutio. Cosm. in pragmat. sanctione, tit. de annatis, verb. consuetudinis, Rebuff. in concord. tit. de reformatione, §. fin. versic. 5. Ioan. Gutierrez, c. no. 99. lib. 1. cap. 29. a numero 26. Azcu. in Curia Pisana, libro 1. cap. ult. lit. B. & Gregorius Lopez in l. 15. tit. 17. p. 1. in gloss. 1. & Humada ad eum, ibi. D. Card. Tufchus conclus. 252. lit. S. a numero 12. Syluest. numero 13. & Armilla numero 24. verb. simonia, Manuel Rodriguez in summa 2. tomo, cap. 58. numero 12. Vega 2. parte, cap. 101. casu 50. Palatius de contrahib. lib. 2. cap. 7. & alij relati per Cenedum in collectanea 16. ad decretales, n. 2. Conc. Trident. fess. 24. cap. 14. de reformat. & constitutio Pij V. 106. & novissime tradit Lessius lib. 2. cap. 35. num. 211. qui ait, videre tamen passim non servari, & omnino ignorari, &c.

Est et declaratio S. Congregationis in vna Leodien. quae sic ait, canonicis Ecclesiae S. Foliam Leodien. dioecesis, admodum Reverendi Domini, nomine Arnoldi Berigeler, vestrae Ecclesiae canonici, expositum fuit Congregationi Illustrissimorum Patrum Trident. concilij interpretum istic abusus vigere, & non canonici 153. florenos nobis solvere cogantur, neque fructus ullos ex suis canonicatibus per triennium percipiant, sed inter vos dividantur, quod, quia contra ipsius Concilij decreta indultum est, ideo Cardinales his literis ad vos scribi voluerunt, neque praedictam summam florenorum, neque fructus canonicatus ipsius oratoris exigi, & inter vos dividi potuisse, refragante ipso Concilio Tridentino, cap. 14. fess.

14. sessione 24. *Quinimo si in usum fabricæ, vel sacri-
stie, siue in alium usum pium ultra semestrem tempus sui
canonicatus fructus reperirentur concessi, horum dum-
taxat dimidia pars ipsi fabricæ, aut pio loco tribuenda
esset, altera vero ipsi oratori, iuxta S. memoria Pij V.
constitutionem, Roma 8. Octobris, 1592. Offer in Domi-
no Hiero. Card. Matthæum.*
- Et facit Extraneus i. de simon. inter communes.
- 85 Approbat tamen Concilium huiusmodi statu-
ta vel consuetudinem, quando in usus pios con-
uertitur, ut in usum fabricæ Eccle. aut sacristie, vel
pauperum.
- 86 Quamvis tamen de iure communi communis esset o-
pinio, valere huiusmodi consuetudinem in usum
pium, quando non præcessit exactio, non tamen sta-
tuta impotentia onus recepto, vel recipiendo etiam
in usum pium, ut per Abb. Annan. Feli. yluest. &
Armil. ubi supra. Nauar. d. 1. ap. 23. numero 161. seu 162.
vers. 11. Ioan. Gutier. d. 1. 6. 29. numero 26. & 31. Man.
Rodrig. i. tom. capit. 33. numero 1. & 2. tom. d. c. 58. num.
12. & Vegam 3. p. c. 36. capit. 19. ad fin. & 2. p. d. c. 101.
casu 50.
- 87 At de cætero tamen non poterit fieri statutum, ut ali-
quid solvatur in usum pium, ut censuit S. Congregatio
super d. c. 14. his verbis: *Non potest de cætero ex
quocunque statuto imponi, ut aliquid solvatur in
usum pium cedens, veluti pro fabrica, vel sacristia Eccle.
nisi fuerit per Papam ex certa scientia approbatum
& confirmatur declaratione Segob. ad 9. sup. adduc-
ta 3. p. c. 2. nu. 198. Imo tamen nec potest post Concilium,
capi pro rebus piis, quod co. sive capi pro cõmo-
do proprio, Nau. & Ioan. Gut. num. 28. ubi supra &
censuit S. Congregatio, ut in seq. declaratione d. l. 14.
ibi: Nec potest Episcopus conue. tere id, quod datur pro
admissione in usum pium, cum huiusmodi admissiones
cedentes tamen in propria lucra sint sublata. Et tamen
adverte, illud etiam capi pro commodo proprio cano-
nicorum quod soluitur mensæ Capitulari, seu con-
uertitur in reparatione bonorum mensæ capitularis,
ex quo cedit & redundat in utilitatem singulorum,
ut in declarationibus sequen. super d. l. capit. 14. ibi:
Item censuit Congregatio consuetudinem, quæ imponit o-
nus recepto, quod tendat in utilitatem canonicorum non
valere, sed in utilitate Eccle. vel augmentum cul-
tus divini, item quod conuertitur in utilitatem fabri-
cæ intelligendum Eccle. Alia ibi: *Ut laudabiles, &c.
sed non censentur laudabiles, quæ sunt pro instaura-
tione, vel reparatione bonorum mensæ capitularis, ce-
derent tamen in utilitatem singulorum, sed si extaret ta-
lis consuetudo, ut fructus picea cuiuslibet præstimonij di-
midij anni postquam vacauerit, cederent in utilitatem
mensæ capitularis, talis virique consuetudo per hoc de-
creto non est sublata, est enim onus impositum benefi-
cio, & non beneficiato, & ita censuit Congregatio in una
Palentina consuetudine, quæ id quod à recepto in cano-
nicum soluebatur, conuertebatur in reparationem, & in-
stauracionem molendinorum mensæ capitularis esse ab
hoc decreto reprobatam: in qua causa est consilium
Nauar. 84. de simonia.**
- 88 Vnde infertur tamen consuetudinem, & constitutio-
nem cuiusdam Eccle. quæ habet nouiter receptos
soluere certam quantitatem mensæ capitulari, & cer-
tam quantitatem fabricæ, ad quod se obligant in ad-
missione ad possessionem dando fideiussorem, &c.
Quod dicitur introitus in mensa, & fabrica, & insu-
per certum quid capellani, & pueris ministris chori,
esse iniqua & simoniacam, nec posse tolerari, quo ad

id, quod soluitur mensæ, & etiam capellani &
pueris ministris chori, cum id non conuertatur in v-
sum pium, iuxta dict. Concilium, & dict. constitutio-
nem Pij V. & declarationes adductas.

Quamvis alias tamen id quod erogatur, in sumptus
ministorum Dei pium reputetur, cap. iudice, vers. 1.
hoc ipsum 1. 9. 1. & Dei ministri inter pauperes com-
putentur l. privilegia. C. de SS. Eccles. At Otho
Frangipanus in directorio Ecclesiastica disciplina, tit.
de beneficiis Ecclesiasticis, num. 25. ait, quod in pios vs-
us pro intelligentia d. cap. 14. Concilij conuerti intel-
ligatur, quod vel in seminarij subsidium, vel in pau-
perum elemosinas, vel in Ecclesiæ fabricam desti-
natur iuxta dicta, & adducta supra.

Equum tamen tamen videtur, ac praxi consentaneum
quod ait Rebas. d. i. i. quod modis beneficia acquirantur,
num. 13. Non videri simoniacos illos, qui coacti dant
sportulas pro collationibus, &c. quia non possunt re-
sistere, dummodo voluntarie non dent, quod etiam
dici potest de solventibus etiam capitulo in admissio-
ne ad possessionem, quod solui consuetum est Ec-
clesiæ 2. cap. 35. nu. 59. 62. & 133. dicens, quod est que-
da deimptio vexationis, & fauet Suarez de relig.
i. 3. l. 4. c. 48. n. 11.

Quod maxime procedit in foro conscientie, mo-
do non dent pro pretio, nec pro causa principali, &
immediata beneficii, seu possessionis, ex Naua. d. ca.
23. numero 101. vers. 11. & facit quod tradit D. Thom.
2. 2. quæst. 100. art. 2. ad quartum. & post eum Suarez 5.
tom. de sensuris, disput. 31. sect. 4. numero 23. & quod
tradit Petrus Ledesma in sum. 2. par. tract. 12. con-
clus. 10.

Et tamen facit etiam, quod tradit Sebast. Sapia in ad-
ditione vltima verb. vexatione, ad Abb. in cap. cum pri-
dem de pactis, quod non committit simoniam, qui est
necessitatus dare pecuniam pro spiritualibus, ut no-
tatur in c. cum in Ecclesia corpore de simonia, unde
quando datur pecunia ob aliquod statutum, vel con-
stitutionem, non est simonia, ut tradit Abbas in c. si-
cut pro certo de sim. sed non video Abbatem ibi hoc
dicere. Et alias tasset condemnare plurimos alias ti-
moratos obtinentes, quæ beneficia & præbendas, ma-
ximè in Hispania, in qua est magna barbaries & i-
gnorantia circa hæc, & qui sciunt non possunt id tol-
lere, seu excusare.

Nec obstat, quod prouiso tamen simoniace facta, et-
iam cum ignorantia, & bona fide adquisitis est nul-
la, ut supradictum est a nu. 4. quia id procedet qua-
do beneficium est acquisitum per simoniam directæ,
nempe interueniente pretio, seu pacto, secus in pro-
posito, ubi quamvis id sit prohibitum, tanquam si-
monia, tamen non est simonia directæ, cum non in-
terueniat pretium, seu pactum, D. Tho. & Suarez ibi
& facit quod ait Abbas post Innocen. in cap. cum M.
Ferrariensis, num. 24. de constitut. & decis. Achillis 344.
Et tamen nullitas actus est pena propriæ, ad l. Senatus
52. ff. de contrah. empt. cap. si religiosus, de elect. in 6.
& tradita per Baldum in l. non dubium, nu. 5. C. de legib.
Abb. in c. 2. de constitut. n. 5. & ibi Decium l. lectura
n. 14. & 16. & 2. lectura, n. 30. Menoc. de arbitriis lib.
2. casu 276. num. 18. Lancellot. de autent. atis cap. 31. nu-
mero 9. & Thomam Sanchez de matrimonio l. 3. disp.
4. n. 9. & disput. 17. n. 11. quæ cessante peccato simo-
niæ debet cessare ad d. c. 2. de constitut.

Similiter etiam dispensationes gratis concedi
oportet, Concilium Tridentinum sess. 22. de reform.
cap. 5. & sess. 24. de reform. matrim. cap. 5. & sess. 25. de re-

form. cap. 18. don Ioan Vela de pœnis delictor. capit. 32. vers. ex quibus deducitur P. Ledesma d. 2. part. tract. 12. conclus. 9. Fuscus de visit. lib. 1. cap. 32. num. 7. Vgolin. de simon. tab. 1. cap. 52. num. 4. & 5. Lessius lib. 2. ca. 35. dub. 9. Suarez de relig. tom. tract. 3. lib. 4. cap. 20. ex num. 8. & alij.

¹⁰⁰ Quod t̄ procedit in compositionibus, non vero in iuribus expeditionis Bullarum, vt S. Congregatio Concilij censuit, his verbis: *Decretum Concilij, quod ait dispensationes gratis concedantur habet locum in compositionibus, non in mercede, quæ propter bullarum expeditionem soluitur ex Congregationis sententia.*

¹⁰¹ Quamuis t̄ etiam respectu compositionum non seruetur, propter necessitates, & onera Papæ & Sedis Apostolicæ, cuius authoritas salua est in dictis Decretis, vt in Decreto vltimo sessione vigesima quinta de reform. de quibus compositionibus, & titulis, quibus illæ accipiuntur, Vgolin. Lessius, & Suarez supra.

¹⁰² Et adeo t̄ gratis dispensationes concedendæ sunt quod Ordinarij, seu Vicarij, quibus committuntur dispensationes matrimoniales, & aliæ non possunt quicquam accipere pro labore, & receptione, & examinatione testium, vel alio quouis titulo, vt in sequen. declarationibus S. Congregationis, *Gratis adeo dispensationes matrimoniales concedendæ sunt, quod etiam ordinarij, quibus istæ dispensationes committuntur, suum officium gratis præstent, ita vt nec ipse Vicarius aliquid suscipiat pro mercede, notarius vero pro examinando testes, & sumendo ceteras informationes quartam partem aurei, seu ducati accipere possit, pro lueris vere absolutio, & dispensati. num in foro conscientie tatum nihil à quoquam accipi possit, vt Roma sit, declarauit S. D. noster Gregorius XIII.* Alia. *Gratis adeo dispensationes matrimoniales sunt, quod y quibus committuntur, suum officium gratis præstare debent examinando testes, & sumendo ceteras informationes, & Vicarius Episcopi nihil prorsus potest accipere siue pro laboribus in studendo processu, siue pro decreto super dispensationibus matrimonialibus habitis à S. Sede Apostolica.*

¹⁰³ Et ita etiam declaratum fuit à S. Congregatione contra Vicarios Archiepiscopi Burg. vt per D. Ioan. Vela sup. quæ declaratio Burg. sic ait: *Officiales ordinarij, nec ipsi ordinarij pro dispensationibus matrimonialibus ad eos remissis, nihil possunt accipere, nõ obstante, quacunque consuetudine, etiam immemorabili in contrarium.*

¹⁰⁴ Est etiam t̄ alia Hispalen. quæ sic ait: *Statutum concedens Episcopis, vt certum quid possint accipere in causis commissariis, non habet locum in dispensationib. matrimonialibus, etiam si factum sit in Synodo provinciali, notarius autem quartam partem vnius ducati accipere potest.*

¹⁰⁵ Et ideo in literis t̄ dispensationum matrimonialium ponitur decretum, quod pro illarum executione nihil muneris, aut præmij, etiã sponte oblato, accipi possit. vt in clausula posita supra 6. part. capit. 2. numero 104.

¹⁰⁶ Vnde t̄ miror de officialibus, seu vicariis aliquorum Episcopatum huius Regni, & particulariter huius Episcopatus Abulen. qui contra dictum Decretum pro dispensationibus matrimonialibus, quæ in vim literarum Apostolicarum conceduntur certum stipendium, seu sportulas exigunt in magnum periculum animarum.

¹⁰⁷ Et t̄ nescio quomodo excusari possint ab excõ-

municatione contra eos lata in fine ipsarum literarum dispensationum, his verbis: *Volumus autem quod si spretâ monitione nostra, huiusmodi aliquid muneris, aut præmij occasione præmissorum exigere, aut oblatum recipere temere præsumpseris, excommunicationis la: & sententiæ pœna inmodicus tamdiu existas, donec per satisfactionem condignam à Sede predicta absolutio, & dispensati. merueris obtinere.* Et in literis dispensationum pro pauperibus cum copula, quæ propter infamiam concedi solent, additur. *Et nihilominus absolutio, & dispensatio pro te faciendæ predictæ nullius sine robore, vel momenti, quæ clausula annullatiua inducit formam, vt per Dd. in l. 1. de liber. & posthum. & citatos par. seq. c. 2. n. 230.*

Nec possunt t̄ excusari dicendo, prout aliqui dicunt, quod per d. decretum non prohibentur accipere stipendium, seu mercedem pro labore, sed donatium, & quod Hispanice dicitur, *cohecho*, quia vtrumque clare prohibetur per d. verba, perverbum enim muneris prohibentur donatiua, seu cohecho, & per verbum *premio*, prohibetur stipendium, seu merces pro labore.

Nec t̄ rursus possunt excusari aliqua consuetudine, etiam immemorabili, vt patet ex d. declaratione Burgen. Tum quia est corruptela & abusus præsertim stante d. decreto Papæ. Tum quia est interrupta per d. decretum ad Nauarrum cons. 1. de ferus, & quæ diximus § 5. p. c. 1. n. 454.

Tum etiam t̄ quia illa non potest iuuare contra speciale decretum, & præceptum Papæ, qui omnino vult gratis fieri dispensationes, P. Rauenas de consue. sect. 4. n. 18.

Et ita t̄ fuit declaratum in illa Gerunden supra adducta nu. 77. ad 6. & iuxta id in Concilio provinciali Mediolan. 5. par. 3. tit. 1. quæ ad matrimonium pertinent, sic statuitur, *Pro dispensationum matrimonialium executione, nihil quicquam prorsus muneris præmijve etiam sponte oblato, ac ne pro labore quidem, qui in testibus ea causa examinandis, alijsve testificationibus excipiendis ponitur, Episcopus, aut vicarius eius capiat, notarij vero pro examine testium quartam diuitaxat partem aurei ad summum capiant licet.*

Vnde plane t̄ conuincitur contraria sententia Thom. Sanchez de matrimo. lib. 8. disp. 35. ad num. 9. & aliorum.

Et in terminis t̄ ita tenent Naua. consil. vlt. de rescrip. & Cerola in praxi Episcopali, 2. par. verb. delegatus. §. 1. & verb. dispensatio §. 2. vbi affert declarationes S. Congregationis, & nouissime Mar. Anto. Genu. in praxi Archiepiscopali curiæ Neapolitanae, c. 25. n. 13.

Qui t̄ ait, quod delegatus, cui commissæ est dispensatio, nil potest percipere pro labore impeso in capiendâ informatione, & alijs actis dispensationis ex claris verbis brevis ibi, cuiuscuq. muneris, aut præmij, etiam sponte oblato, neque esculentiæ, aut potuentiæ, Nauar. cons. de resc. neque pro studendo processu, vt declarauit S. Congregatio, neq. etiã pro accessu ad examinandos testes commorantes in alijs locis, si tamen esset pauper, quod crederet, quod ratione interesse, quod pateretur in accessu pro vesturis equorū, posset aliquid accipere, & pariter si post cõcessam dispensationem vellēt impetrantes habere transumptum dispensationis, non videtur cur aliquid à Vicario accipi non possit, sicut pro transumpto aliarū scripturarum, cum id non concernat dispensationem, notarius vero pro actis conficiendis, potest aliquid accipere, vt declarauit S. Congregatio. Hæc Genuen. Circa

116 Circa illud autem, quod ibi ait, quod pro accessu ad examinandos testes commemorantes in aliis locis, non possit aliquid accipere, nisi esset pauper, videtur quod absolute posset recipere moderatas expensas, si expedit, cum extra suum domicilium proficisci ad illos examinandos, (& non committere examen, nec cogere testes, ut ad se veniant) iuxta declarationem S. Congregationis Concilij in vna Castri Durantis, quæ sic ait: *Episcopus potest, sed non cogitur concedere lueras dimissorias ordinario inferiori, pro examinandis testibus in executione dispensationis matrimonialis, potest autem cogere testes, ut ad se veniant, arg. c. statutum. §. insuper de rescip. in 6.*

117 Præterea, & circa illud de transumpto videtur, quod sit intelligendum de transumpto ultra instrumentum dispensationis, pro quo instrumento dandum cum literis originalibus, seu bulla dispensationis, aut earum transumpto, nihil potest delegatus accipere, &c.

118 Præterea prouiso & beneficij fieri debet non precibus obsequiis, aliave humana gratia, cap. ordinationes, l. 1. §. 1. & cap. Moyses, §. 9. 1. Corraf. 4. p. c. 1. numero 2. & 3.

119 Vbi docet & collationem precibus ex carnali affectu precedentibus obsequiis, aliaque humana gratia factam simoniacam esse ex glof. verb. nullum, in cap. tuam de etate & qualitate, cui communis ibi concordat teste Nauarr. statim citando, & glof. in dicto cap. ordinationes, verb. vel precibus, Ripa in cap. cum M. Ferrar. de constitut. numer. 30. & seq. Rebuff. in praxi. tit. quib. modis beneficia acquirant, numero 7. & 8. Sarnen. in reg. de triennali, quæst. 12. vers. cum igitur reg. Syluest. numero 16. & Armilla num. 11. verb. simonia, & vide Flam. Parisium de resignatione benef. libro 14. §. 7. §. 5. casu.

120 Sed in hoc tenendum est cum Innoc. in d. c. tuam, quem ibi sequitur Abb. n. 3. & cum Caiet. 2. 2. quæst. 100. art. 5. & in sum. verb. simonia, §. 5. notab. Victoria in relectione de simonia, a. n. 30. usque ad 37. Soto de iustit. & iure, libro 9. quæst. 7. artic. 3. ad 3. Nauarr. in man. ca. 23. numero 101. vers. 10. quod, Ludouicus Lopez instr. conscient. 1. tom. cap. 304. Man. Rodriguez in sum. 2. tom. cap. 59. a numero 7. Vega 2. par. sum. cap. 101. casu 36. & 37. Valentia 3. tom. 2. 2. disput. 6. quæst. 19. pun. 3. vers. 4. sequitur, & P. Ledefma in sum. 2. par. tractat. 12. circa 40. conclusionem, Tolet. libro 5. cap. 84. numero 3. Lessio lib. 2. c. 35. dub. 29. & Suarez de relig. tract. 3. lib. 4. c. 37. ad 40.

121 Tandem collatio & beneficij, sine diminutione fieri debet, capit. vnico, vt Ecclesiastica beneficia, sine diminutione conferantur, & ibi Dd. Rebuff. in requisi. ad collationem bonam, numero sexto, Corraf. 1. par. cap. 2. in fin. & 4. par. cap. 1. numero 4. Ioan. Nicol. Gimon. in Enchiridio beneficiorum, tit. 2. cap. 3. numer. 70. Guillel. Bened. in repe. cap. Raimuntius, verb. si absque liberis, 2. de fideicom. substitutione, a numero 32. Mascard. de probatio. conclus. 313. a num. 5. Flam. Paris. de resignatione benef. libro 8. §. 9. n. 32. & vide d. cap. seq. a num. 30.

122 Et an Episcopus & possit statuere, seu ordinare, quod fructus beneficiorum vacantium primi anni applicentur fabricæ alicuius Ecclesiæ, vel mensæ Episcopali, seu capitulari, vide d. c. vicum, & ibi glof. fam. vltimam, & Doct. & alios relatos sup. 2. p. cap. 1. num. 93.

123 Et de materia & simonia late videntur 1. quæst. 1. & 1. quæst. 3. & vide de simonia, & ibi Dd. Hostiens. in sum. Redoanus, & Ioann. Carrafa in tract. de simonia.

2. Tom.

& nouissime Bart. Vgolin. od. tract. & Flamin. Paris. de resign. benef. lib. 14. & de confiden. Rebuff. in praxi. tit. de simonia in resignatione, Iul. Clarus lib. 5. §. simonia, Bernar. Diaz in praxi. criminali, cap. 91. & ibi Salzedo, Naua. in man. c. 23. ex n. 99. & in rep. c. si de simonia, & in consiliis tit. de simonia, Mascard. de probatio. conclus. 1310. cum 2. seq. Ioan. Gutier. canonica. quæst. lib. 1. c. 9. & c. 29. & lib. 2. c. 23. Meno. de presump. lib. 5. presump. 8. & D. Ioan. Vela de penis delictorum, c. 32. Tuschus a conclus. 249. ad 254. litera S. & ex Theologis D. Thom. 2. 2. quæst. 100. & ibi Caiet. & opusc. tom. 2. tract. 9. de simonia, & in sum. verb. simonia, Victoria in relectione de simonia, l. 1. & 2. Soto de iustitia & iure, lib. 9. quæst. 5. cum seqq. P. Nauarra de restitutione libro 2. cap. 2. a numero 365. usque ad fin. Arag. d. 9. 100. per totam, Valent. 3. to. 22. disput. 6. quæst. 16. Rosella Angel. tab. 1. Syluest. Arm. & alij summ. verb. simonia, & Summa Corona, 3. par. tract. de simonia, Iacob de Graffis in decisio. aureis casuum conscientia, lib. 2. cap. 96. 97. & 98. Candelabrum aureum in appendice, capitula primo. Ludouicus Lopez instr. conscientia, 1. tom. cap. 302. Manuel Rodriguez in sum. 2. tom. a capit. 55. usque ad 66. Vega 2. par. summa, cap. 101. & P. Ledefma in sum. 2. par. tract. 12. Tolet. lib. 5. ex cap. 84. ad 93. Lessius lib. 2. cap. 35. Suarez latissime, 1. tom. de religio. tract. 3. lib. 4.

CAP. II.

Quod pure fiat collatio, non conditionaliter, nec alternatiue, nec copulatiue.

SUMMARIUM.

Requiritur, quod pure fiat collatio non conditionaliter nec alternatiue. n. 1. nam c. 2. de electione in 6. habet locum in collatione seu prouisione, n. 2.

In presentatione non procedit ille tex. sed presentatio, non solum alternatiua, sed etiam conditionalis, incerta dubia, & obscura procedet, dummodo infra tempus dat um ad presentandum purificetur, & c. si venit purificanda per habentem instituere, statim dicitur purificata, & c. n. 3.

Predicta doctrina non procedit in conditione, quæ inest de iure, puta si vacat beneficiu sub qua ab ordinario, etiam ignorante mortem, seu vacationem collatio fieri potest, numero 4. & etiam electio, numero 5. & 6. Quamuis in electione contrarium teneat gloss. & alij, numero 7. Quorum opinio procedet in conditionibus de futuro, quamuis tacite insint, numero 8. & in conditione de præterito, aut de presenti, quæ tamen non inest, quæ vitiat electionem, quamuis non collationem, quæ solum vitabitur ex conditione suspensiva, n. 9.

Improbatur sententia Cuchi dicentis, quod ille conditiones electionem non vitabunt, videlicet eligo, si iuramentum solitum præstiterit, vel si prius beneficium dimiserit, vel in Ecclesia resederit, modo expriman- tur, sicuti insunt actu, & c. n. 10.

Approbatum responsum Ripa electionem factam sub illa conditione, si placuerit summo Pontifici, irritam fieri, quamuis contra eum teneat Cuthus, num. 10.

Non valeret collatio parochialis, sic facta, confero tibi infra annum te feceris ad sacerdotium promoueri, valeret tamen si diceretur dummodo infra annum te

M